

Ook wat Van Genderen over 'Kerk en Confessie' schrijft, valt wat tegen. Opnieuw één voorbeeld: in de dertiger jaren van deze eeuw hebben de christelijke gereformeerden een onvervalste chiliast in hun midden gehad, A.M. Berkhoff. De naam van deze predikant behoort tot de meest geciteerde uit de bundel. Dan is het toch wat mager om te stellen dat de gereformeerde leer over de laatste dingen voldoende is uitgekristalliseerd in artikel 37 der Nederlandse Geloofsbelijdenis en zondag 19 van de Heidelbergse Catechismus zonder aan te geven dat het Schriftgebonden denken intussen toch wel meer heeft opgedolven; men denke alleen al aan Da Costa op wie de betrokkene zich zeker had kunnen beroepen.

Wat W.H. Velema over de ontwikkeling van de prediking in zijn kring rapporteert, is op zichzelf hoogst interessant, maar helaas te beperkt in verband met een toekomstige publicatie.

Eveneens interessant, en goed geschreven en opgezet zijn de bijdragen van M. Drayer over de zending – al had men graag gehoord dat de door de Christelijke Gereformeerde zending op Midden-Celebes (Sulawesi) gestichte kerk de moederkerk thans in zielental overtreft en in sommige gebruiken een eigen weg gegaan is (toelaten van de vrouw tot de ambten) –, van K. Boersma over de jeugd en van J.N. Noorlandt over de eigen pers. Hier is de horizon veel wijder en waagt men zich aan analyses van problemen. Zo hoort men bij de jeugd dat wat bij de hervormden 'perforatie van gemeentegrenzen' heet in deze kring een 'niet meer te keren ... kwaad' is geworden. En in het stuk over de zending duikt heel gewoon de naam T. Harder op. Daar staat helaas weer tegenover dat de daarbij gebruikte begrippen 'Industriepastoraat' en 'Bedrijfsleven' (p. 192) het zakenregister niet gehaald hebben, terwijl het toch zo belangrijk is te beseffen dat juist deze kerkgemeenschap zich ook op dit soort zware terreinen begeeft. Intussen: men vergete niet dat de redactie bescheiden van 'aspecten' spreekt in de ondertitel. Niet 'alles' werd opgenomen. Wat echter geboden is geeft een goede indruk van het leven in deze kerken. Kennisneming is dus aan te bevelen.

F.R.J. Knetsch

P.J.H. Ubachs, I.M.E. Evers e.a. (red.). *Magister Artium. Onderwijs, Kerk en Kunst in Limburg. Opstellen Br. Sigismund Tagage aangeboden bij zijn zeventigste verjaardag.* Sittard, 1992. 291 blz. ISBN 90-72459-16-4.

Sigismund Tagage, lid van de Broeders van Maastricht en geruime tijd pastoor aldaar, is buiten Limburg vooral bekend als historicus van zijn (onderwijs-)con-